

Broedvogels van de Naardermeent en Oud Valkeveen

Subgroep Avifauna:
Paul van der Poel

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

broedvogels@vwggooi.nl www.vwggooi.nl

Huizen, 2025

Uitgave: VWG 340

© Copyright 2025. Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken Hilversum. Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Inleiding	3
2. Het gebied	4
3. Werkwijze bij de inventarisatie	6
4. Resultaten	7
5. Bespreking	9
6 Niet-broedvogels	22
7 Zoogdieren	22
8. Aanbevelingen	23
9. Bronvermelding	24

Graspieper

Foto Paul van der Poel

1. Inleiding.

In 2014 werd dit gebied voor de eerste keer geïnventariseerd op broedvogels [1]. Aanleiding waren de ontwikkelingen rond speelpark Oud Valkeveen. Herhaling was dringend gewenst onder meer vanwege het feit dat een deel van het gebied (weiland tussen bos ten oosten van speelpark en Staatsbosbeheer weiland en kustzone gebied in handen van de eigenaar van het speelpark is gekomen. Omdat deze eigenaar ook een nabijgelegen bosperceel verworven heeft, dreigt een verdere uitbreiding van speelpark en parkeergebied met ernstige gevolgen voor de natuur. In 2018 is nogmaals een broedvogelinventarisatie uitgevoerd door de VWG [2].

De gebiedsgrens langs de Zanddijk van de in 2014 in Avimap aangemaakte plot is verruimd. In de bespreking wordt er bij relevante rietvogels nader op ingegaan.

Dit verslag presenteert de werkwijze en de resultaten van de uitgevoerde inventarisatie en een tabel met resultaten van eerder uitgevoerde inventarisaties van dit gebied.

Cetti's zanger

Foto Paul van der Poel

2. Het gebied.

De huidige Naardermeent (door de aanleg van de A1 is een deel afgesneden) ligt in grote lijnen ingeklemd tussen de rijksweg A1, de Zanddijk en de Oostdijk. Aan de oostzijde loopt de grens vanaf de percelen met villabebouwing naar de Oud Huizerweg tot het hekwerk van het recreatiepark Oud Valkeveen en buigt daaraf naar het noorden.

Het deelgebied Oud Valkeveen ligt tussen Oud Huizerweg, de oostgrens van het recreatiepark, het fietspad naar een toegangsweggetje (kadastraal bekend als Zuiderzeeweg) dat naar het noorden voert tot de rietzone van het Gooimeer (Figuur 1). Het dijkje ten noorden van het grasland vormt de noordgrens. In 2015 zijn op en langs dit dijkje beheerwerkzaamheden uitgevoerd ten bate van de Grauwe Klauwier, waardoor er veel bomen zijn verwijderd, terwijl meidoorns en rozen zijn aangeplant. Ook is de sloot langs het dijkje geschoond en zijn twee ijsvogelwandjes aangelegd. In dit deel bevindt zich ook de CES van het ringstation van de vogelwerkgroep.

Figuur 1 Ligging Naardermeent en Oud Valkeveen.

Bron: Google Earth Pro

De oppervlakte van de Naardermeent bedraagt ongeveer 70 ha, waarvan 41 ha in handen is van Staatsbosbeheer (groene percelen in Figuur 2). Het eigendom van de rest van het gebied berust bij particulieren, met percelen die door elkaar liggen. Het deelobject Oud Valkeveen met een oppervlakte van circa 13 ha, waarvan 8 ha bos, behoort vrijwel geheel toe aan Staatsbosbeheer. In Figuur 2 is te zien welke delen van Staatsbosbeheer zijn, inclusief de Zanddijk en de rietzone. Bij Oud Valkeveen is een smalle strook land niet in bezit van Staatsbosbeheer. Tot voor kort was dit in bezit van een boer, die het verkocht heeft aan de eigenaar van het Speelpark Oud Valkeveen. Het speelpark pacht van Staatsbosbeheer een stuk land tot aan het water. Beide delen zijn rood omlijnd in Figuur 2. Verder had

het speelpark tot nu toe toestemming van Staatsbosbeheer om onder bepaalde voorwaarden te laten parkeren op een stuk land op de Naardermeent, blauw omlijnd in Figuur 2.

Figuur 2 Bezit Staatsbosbeheer aan grond (groen) in de Naardermeent en Oud Valkeveen. De rood omlijnde gebieden zijn respectievelijk het door Staatsbosbeheer verpachte deel en het onlangs verworven deel van Speelpark Oud Valkeveen. Het gebied dat als parkeerplaats gebruikt wordt is blauw omlijnd. Bron: Staatsbosbeheer

3. Werkwijze bij de inventarisaties.

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de BMP methode van Sovon (Vergeer et al. 2023).

Volgens het schema dat door Dirk Prop van de subgroep Onderzoek en Bescherming was opgesteld, werden 7 ochtendbezoeken gemaakt en 1 avondbezoek, zie Tabel 1. De deelnemers aan de tellingen waren Michael Everard, Pieter Everard, Simone Galavazi, Koos Koopmans, Jan Loggen, Paul van der Poel (coördinator en verslag), Dirk Prop en Frits Wolfswinkel. Iedere ronde werd het startpunt gewisseld en doorgaans werden de inventarisaties door meerdere personen uitgevoerd, een enkele keer door één persoon.

Tabel 1 Data en tijden van de acht uitgevoerde inventarisatierondes.

Datum	22-mrt	5-apr	19-apr	3-mei	17-mei	31-mei	16-jun	28-jun
Begintijd	05:49	07:00	05:55	05:29	05:23	05:57	05:57	20:57
Eindtijd	09:19	10:20	10:08	09:58	08:11	09:00	09:22	23:18

Door aanloopproblemen met de tablet werden bij de eerste ronde de vogels op kaart ingetekend en nadien ingevoerd via de computer. Bij de andere rondes werden de waarnemingen op de tablet in Avimap van Sovon ingevoerd en na afloop geüpload.

Figuur 3 De twee gekoppelde inventarisatiegebieden. Op de voorgrond de graslanden met links de strook in bezit van speelpark Oud Valkeveen en rechts het deel van Staatsbosbeheer met dijkje waar net ringstation gevestigd is en links het bos van Staatsbosbeheer. Op de achtergrond zijn de Zanddijk met rietzone en de Naardermeent.

4. Resultaten.

Nadat alle inventarisatierondes waren gemaakt, zijn op de computer via autoclustering de territoria voor de ingevoerde vogels met de opgegeven broedcodes de territoria bepaald. Dit resulteerde voor de Naardermeent in 34 soorten met in totaal 144 territoria en voor Oud Valkeveen in 28 soorten met in totaal 77 territoria. Tabel 2 geeft een overzicht van deze soorten en de berekende aantallen territoria voor 2014, 2018 en 2025. Door de eerdergenoemde aangepaste gebiedsgrens bij de Zanddijk kunnen soms eventuele opvallende verschillen in aantallen territoria verklaard worden. Voor 2014 zijn vele inventarisaties uitgevoerd, die echter een veel groter gebied besloegen of met een andere methodiek zijn uitgevoerd [1].

Er waren 5 soorten broedvogels van de rode lijst, namelijk Graspieper, Kneu, Koekoek, Nachtegaal en Sprinkhaanzanger. Een overzicht van de berekende aantallen territoria per soort voor 2014 [12], 2018 [2] en 2025 staat in Tabel 2.

Kleine Karekiet

Foto's Paul van der Poel

Rietzanger

Tabel 2 Overzicht van de berekende aantallen territoria per soort voor 2014 [1], 2018 [2] en 2025.

	Naardermeent			Oud Valkeveen		
	2014	2018	2025	2014	2018	2025
Appelvink		1			1	1
Bergeend	1	1				
Blauwborst						1
Boomklever				1		1
Boomkruiper		4	1	2	2	1
Boompieper					1	
Bosrietzanger		4	6	1	1	
Buizerd	1	1	1			
Cetti's zanger			5			3
Fitis	1	5	1		3	3
Glanskop	1				1	
Goudvink				1	1	
Grasmus		4	1		1	2
Graspieper	3	6	12			
Grauwe gans	2	3	2			
Groene specht					1	
Groenling				1		
Grote bonte specht		2		1	3	2
Heggenmus	1	1	1	1	2	1
Holenduif						1
Houtduif	1	1	1		1	1
Kievit	4	3	1			
Kleine bonte specht					1	
Kleine karekiet	38	17	18		1	5
Kneu	1	3	3			
Knobbelzwaan	1					
Koekoek	1	1	1		1	1
Koolmees		3	4	3	3	2
Krakeend	1	3	1			
Meerkoet	1					
Merel	4	5	3	10	6	4
Nachtegaal	1	1		1		1
Nijlgans	1	2	2			
Pimpelmees		2	1	2	3	2
Putter		3	3			
Rietgors	6	4	11			1
Rietzanger	1		18			
Roodborst	4	2	2	12	3	6
Roodborsttapuit	2	3	7			
Scholekster		1				
Snor			6			1
Spreeuw					2	
Sprinkhaanzanger			4			2
Staartmees					1	
Tijftjaf		7	8	5	3	10
Tuinfluit	1	3	3	2	2	4
Vink	3	4	3	5	4	3
Waterhoen						1
Wilde eend	5	10	2			
Winterkoning		4	7	8	6	7
Witte kwikstaart	3	5	2			
Zanglijster		3		6	4	2
Zwarte kraai			2			
Zwartkop		6	3	11	8	8
Aantal soorten	26	35	34	18	27	28
Aantal territoria	89	128	144	73	66	77

5. Bespreking.

De soorten – in alfabetische volgorde – worden hieronder kort besproken.

Appelvink – 1 territorium

Alleen in deel van Oud Valkeveen een territorium.

Blauwborst – 1 territorium

Een nieuwe soort voor dit gebied sinds dit gebied geïnventariseerd wordt.

Boomklever – 1 territorium

Dit jaar één territorium in deel van Oud Valkeveen.

Boomkruiper – 2 territoria

Na 6 territoria in 2018, waren er nu slechts twee.

Bosrietzanger – 6 territoria

Ongeveer een gelijk aantal territoria op de Naardermeent als in 2018, ondanks de gewijzigde plotgrens bij de Zanddijk.

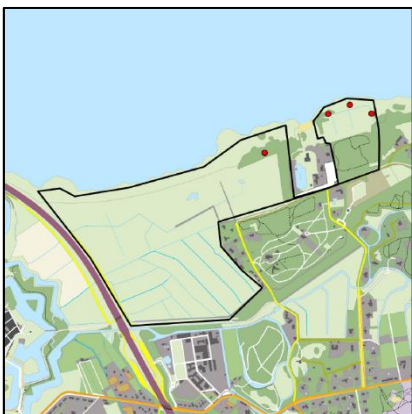
Buizerd – 1 territorium

Het nest van 2014 en 2018 bevond zich niet op de Naardermeent, al werd op basis van de waarnemingen één territorium berekend in Avimap.

Cetti's zanger – 8 territoria

Voor het eerst sinds inventarisatie van beide gebieden is de Cetti's zanger in de moeraszone van Oud Valkeveen en Naardermeent "binnengekomen" met respectievelijk 3 en 5 territoria.

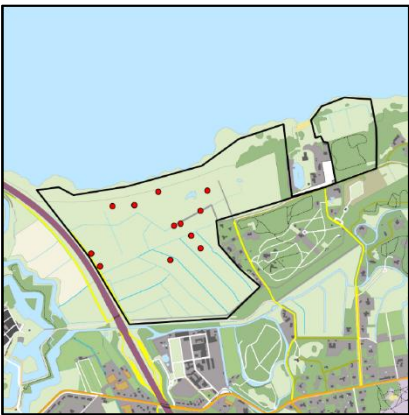
Fitis – 4 territoria

Met 3 territoria op Oud Valkeveen en 1 op de Naardermeent was het aantal territoria op de Naardermeent lager dan de 5 in 2018.

Grasmus – 3 territoria

Deze nieuwkomer uit 2018 met 5 territoria had 3 territoria in 2025.

Graspieper – 12 territoria

Tot laat in het broedseizoen waren er doortrekkende graspiepers aanwezig. Het was daarom zaak alleen baltende vogels te noteren. De verspreiding van territoria was duidelijk anders dan in 2018.

Grauwe gans – 2 territoria

Op de Naardermeent 2 territoria. De locatie van het nest van het oostelijke paar kon exact bepaald worden doordat de gent plat op het water voor de nestlocatie in het riet lag.

Grote bonte specht – 2 territoria

Alleen in het bosgedeelte van Oud Valkeveen waren er territoria.

Heggenmus – 2 territoria

In beide deelgebieden 1 territorium.

Holenduif – 1 territorium

Op Oud Valkeveen 1 territorium. Nestholte op terrein speelpark.

Houtduif – 2 territoria

Net als in 2018 slechts 2 territoria in de delen van het onderzochte gebied die zeer geschikt zijn voor deze soort.

Kievit – 1 territorium

Deze inventarisatie slechts 1 territorium, dat dit keer op een onverwachte plek was. Ook deze keer zonder resultaat.

Kleine karekiet – 23 territoria

Van de 23 territoria bevonden zich er 5 op Oud Valkeveen. Mogelijk zijn er in de strook langs de Zanddijk territoria door de wijziging van de gebiedsgrens in Avimap. Van de 10 resterende territoria is de verdeling langs de sloten anders dan in 2018. Mogelijk doordat langs bepaalde percelen minder riet aanwezig was dan in 2018.

Kneu – 3 territoria

Net als in 2018 3 territoria, dit keer niet langs de Zanddijk.

Koekoek – 2 territoria

Het is heel goed mogelijk dat het slechts om één territorium gaat.

Koolmees – 6 territoria

Aantal territoria gelijk aan 2018.

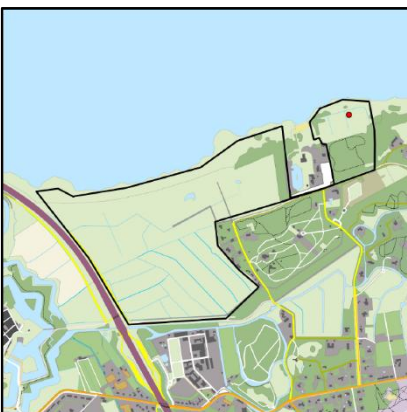
Krakeend – 1 territorium

Slechts 1 territorium. Soms waren er grotere groepen aanwezig in het gebied; deze werden bij de inventarisatie niet meegeteld.

Merel – 7 territoria

Van 14 territoria in 2014 en 11 in 2018 waren er nu slechts 7 territoria. Waarschijnlijk is het Usutu virus hier de schuldige.

Nachtegaal – 1 territorium

Ook dit jaar 1 territorium, dit jaar op Oud Naarden, waar in 2018 te weinig zang waarnemingen waren voor een geldig territorium. In bos van Naardermeent dit jaar geen territorium.

Nijlgans – 2 territoria

Evenals in 2018 2 territoria. Een van de nesten was op de ooievaarpaal door de nieuwe eigenaar in het weiland voor zijn woning geplaatst.

Pimpelmees – 3 territoria

Drie territoria, waarvan 2 op Oud Valkeveen.

Putter – 2 territoria

Deze nieuwkomer uit 2018 met 3 territoria had nu 2 territoria op de Naardermeent.

Rietgors – 12 territoria

Het was opvallend dat er liefst 11 territoria op de Naardermeent waren. Ondanks dat deze soort vooral gebaat is bij oud en overjarig riet, wat amper aanwezig was.

Rietzanger – 18 territoria

In 2018 werd de rietzanger als “verdwenen sinds 2014” opgenomen in de rapportage met geen enkel territorium. De meeste territoria waren in de moeraszone langs de Zanddijk en kunnen mogelijk geflatteerd zijn door de verschoven grens. Ook in het riet langs de sloten waren echter 6 territoria. De trendlijnberekeningen van Sovon geeft aan dat de aantallen in 2024 ruim 40% hoger lagen dan in 2018 [4].

Roodborst – 8 territoria

Dit jaar 3 territoria meer dan in 2018. De aantallen roodborsten kunnen jaarlijks sterk verschillen.

Roodborsttapuit – 7 territoria

In 2014 2, in 2018 3 en in 2025 liefst 7 territoria in de Naardermeer.

Snor – 7 territoria

Deze territoria zijn waarschijnlijk het gevolg van de verschuiving van de gebiedsgrenzen. De soort werd nooit eerder vastgesteld.

Sprinkhaanzanger – 6 territoria

Ook al is deze soort nooit eerdere als broedvogel vastgesteld, was deze soort dit jaar wel degelijk aanwezig. Volgens de Sovon gegevens is er in Nederland de laatste 12 jaar geen significante aantalsverandering [5]. De aantallen lijken gevoelsmatig aan de hoge kant. De kennis wat betreft het verschil in zang met de snor van de tellers is goed.

Tjiftjaf – 18 territoria

Een onwaarschijnlijk hoog aantal territoria in vergelijking met 2014 (5) en 2018 (10). Ondanks de soms grote schommelingen laten de Sovon gegevens een significante toename zien van <5% per jaar. [6]

Tuinfluiter – 7 territoria

Er lijkt een trend te zijn in de toename van het aantal tuinfluiters: 3 territoria in 2014, 5 in 2018 en 7 in 2025. Dat is in lijn met de Sovon gegevens die een significante toename van <5% per jaar in de laatste 12 jaar laten zien [7].

Vink – 6 territoria

In 2014 en 2018 waren er 8 territoria, in 2025 nog 6.

Waterhoen – 1 territorium

Het territorium was op Oud Valkeveen bij sloot langs de ringbaan.

Wilde eend – 2 territoria

Een grillig patroon met 5 territoria in 2014, 10 territoria in 2018 en in 2025 slechts 2. De vaak aanwezige groepen wilde eenden werden buiten beschouwing gelaten bij de inventarisatie rondes.

Winterkoning – 14 territoria

De zachte winters doen de soort goed. Vrij hoog aantal territoria ten opzichte van 2014 (8) en 2018 (10).

Witte kwikstaart – 2 territoria

De vogels broedden buiten de gebiedsgrenzen bij de bebouwing van de Meentweg en bij gebouwen achter de Oostdijk.

Zanglijster – 2 territoria

Ten opzichte van voorgaande inventarisatie een flinke achteruitgang (2014 6 en in 2018 7 territoria). Mogelijk is hier ook sprake van het Usutu virus als oorzaak.

Zwarte kraai – 2 territoria

Waarschijnlijk bevond één nest zich in de kruin van een boom op de Zanddijk.

Zwartkop – 11 territoria

Iets minder territoria dan in 2018 (14 stuks) en evenveel als in 2014.

Zwartkop

Foto Paul van der Poel

6. Niet-broedvogels

De volgende vogels werden waargenomen (alfabetische volgorde):

Boomvalk	Op 3 mei werd een Boomvalk in de buurt van een kraaiennest gezien, maar bij de volgende tellingen niet meer teruggezien.
Bosuil	Op 28 juni alarmerende Bosuil bij Oud Valkeveen
Bruine kiekendief	Op 19 april werd een baltsende man gezien boven de Naardermeent. Op 17 mei een Bruine Kiekendief bij de Zanddijk (broedcode 1).
Gaai	Op 3 mei was er één exemplaar aanwezig op Oud Valkeveen.
Gekraagde roodstaart	Op 3 mei zong een man net buiten de grenzen van de plot op speelpark Oud Valkeveen.
Gele kwikstaart	Op 5 april was een mannelijke vogel van deze rode lijstsoort aanwezig bij de plasjes die 's winters en in het voorjaar aanwezig zijn op de Naardermeent. Op 3 mei was er een gele kwikstaart op de Zanddijk.
IJsvogel	Op 17 mei een IJsvogel op de Naardermeent bij een sloot.
Kleine plevier	Op 3 mei was er één exemplaar op de Naardermeent.
Knobbelzwaan	Op 19 april één exemplaar van deze voormalige broedvogel op de Naardermeent.
Paapje	Op 3 mei een Paapje (Rode lijstsoort) langs het doodlopende pad met Amerikaanse vogelkers opslag.
Raaf	Op 17 mei een paartje bij Oud Valkeveen. Ongetwijfeld paar van bekende nestplaats bij de Limiten.
Slobeend	Op 3 mei één exemplaar op de Naardermeent.
Tapuit	Op 19 april 2 individuen op de Naardermeent. Op 3 mei 5 stuks op de Naardermeent.
Vuurgoudhaan	Op 22 maart zingend individu in Oud Valkeveen.
Watersnip	Op 5 april 6 Watersnippen langs een van de sloten op de Naardermeent. Op 19 april 3 stuks.
Wintertaling	Op 5 april 3 stuks op de Naardermeent.
Witgat	Op 5 april was een Witgat aanwezig bij de plasjes die 's winters en in het voorjaar aanwezig zijn op de Naardermeent.

7. Zoogdieren

Er werden drie soorten zoogdieren aangetroffen. De aantallen staan vermeld in Tabel 3.

Tabel 3. Aantallen waargenomen zoogdieren per datum.

	22-mrt	5-apr	19-apr	3-mei	17-mei	31-mei	16-jun	28-jun
Haas				3		1	3	1
Ree	12		12	5	4	8	7	3
Vos				1	1	1	1	

Ook de Vos heeft alle rust op de Naardermeent

Foto Dirk Prop

8. Aanbevelingen

In het kader van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer, onderdeel agrarisch natuurbeheer (SNL-a) [9] wordt op de Naardermeent het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) [4] toegepast. Daartoe wordt in juni de eerste keer gemaaid en een tweede keer later in het jaar.

Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunarijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het hiervoor genoemde type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden [10].

Een door Glanshaver gedomineerd grasland.

Foto Dirk Prop

Metaalvlinder

Foto Paul van der Poel

Aardhommel

Foto Jan Loggen

Er is een duidelijk verschil in vegetatie tussen de Zanddijk, de terreinen van Staatsbosbeheer en de graslanden in bezit van particulieren. De graslanden van Staatsbosbeheer zijn kruidenrijker met een schrale bloemrijke vegetatie. Op onderstaande foto (Figuur 5) steken de eigendommen van Staatsbosbeheer met hoge vegetatie duidelijk af tegen de terreinen van particuliere eigenaren.

Figuur 5 Zuidwestelijk deel van de Naardermeent

Aanbeveling 1

Nagaan of door uitruil particulier eigendom tegen de Zanddijk gelegen bij Staatsbosbeheer kan komen.

In augustus bleek de Zanddijk met zijn unieke vegetatie geheel gemaaid te zijn.

Aanbeveling 2

Om het gewenste type grasland te bereiken is het niet wenselijk parkeermogelijkheden ten behoeve van Speelpark Oud Valkeveen toe te staan (blauw omlijnende vak in Figuur 2). De schade wordt veroorzaakt door bodemverdichting en een monocultuur van betredingssoorten. Bovendien heeft het parkeren een verstoringseffect op de (avi)fauna dat uitstraalt tot over een vrij grote afstand vanaf de parkeervoorziening. Mede door de beoogde uitbreiding van dit speelpark zal dit tot schade leiden en is bovendien in strijd met de bestemming Kruiden- en faunarijk grasland. De beoogde plek voor parkeren grenst bovendien aan een deel waar nu reeds enkele meidoorns staan en waar enige uitbreiding met Meidoorns en mogelijk rozensoorten (Hondsroos, Egelantier) gunstig kan zijn voor vogelsoorten als Roodborsttapuit en Grauwe Klauwier.

Aanbeveling 3

Op het deel van Oud Valkeveen dat geïnventariseerd werd, is ruim één hectare in handen van Speelpark Oud Valkeveen (in Figuur 2 smalle rood omlijnende deel). Geadviseerd wordt in de gaten te houden of wijziging van het bestemmingsplan bij de gemeente Gooise Meren aangevraagd gaat worden, waartegen bezwaar zou moeten worden aangetekend. Een optie van uitruil tegen het stuk grond van

Staatsbosbeheer ligt ook moeilijk gezien het feit dat dit tot Natura 2000-gebied behoort, waardoor in feite dit grondgebruik in strijd is met de regelgeving.

Aanbeveling 4

Staatsbosbeheer beheert de weilanden als 'Kruiden- en faunairijk grasland' [9]. Een logische keuze, maar de potentie van het gebied wordt onvolledig benut: de biologische waarde kan aanzienlijk worden versterkt door aanpassing en uitbreiding van de heggen langs de akkerranden. Het gebied kent nu twee min of meer aaneengesloten heggen, die vooral bestaan uit Amerikaanse Vogelkers en Kornoelje. Deze bomen geven beschutting aan de Reeën, maar de gladde structuur van de takken biedt weinig nestmogelijkheden voor vogels. Aan te bevelen is om deze soorten deels te vervangen met bloem- en besdragende boomsoorten en struiken, en bovendien enkele nieuwe heggen aan te leggen. Te denken valt aan een combinatie van Sleedoorn, Meidoorn en Duindoorn. Deze laatste soort sluit goed aan bij het voormalige zuiderzeelandschap. In het 10 km oostelijk gelegen Voorland Stichtse Brug doet deze plant het goed (veel nachtegalen!). De grens van de Zanddijk en de rietzone van het Eemmeer kent een open heggenstructuur met een gevarieerde soortenamenstelling. Het is te overwegen om deze open structuur te verdichten met de drie bovengenoemde boomsoorten. De heggen laten zich uitstekend combineren met de doelstelling van kruidenrijk grasland en werken positief voor niet alleen vogels, maar ook zoogdieren en insecten.

Aanbeveling 5

Pas een gefaseerd maaibeleid toe waar bij elke maaibeurt ca 30 % van het terrein wordt gemaaid. Op deze manier kan worden gezorgd dat elke groeistadium aanwezig is: bloei, zaaddragend, overjarig. De maai intensiteit is afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem en de groeisnelheid en de mate van begrazing. Op voedselrijke delen zijn meerdere maaibeurten nuttig, maar op de zanddijk kan door de begrazing van Reeën het maaien mogelijk achterwege blijven. Goed voor de insecten en de hele voedselketen!

Kattendoorn en Geel Walstro op de Zanddijk

Foto Paul van der Poel

Aanbeveling 6

Het bosperceel van Oud Valkeveen bevat een vak waar alle essen het loodje hebben gelegd door de essentaksterfte. Opstanden van haagbeuk, eik en esdoorn doen het goed op de kalkrijke grond en de hazelaar vormt een mooie struiketage. Gezien de ecologische waarde is het aan te bevelen dit gebied aan te wijzen als reservaat- en/of rustgebied.

Zanddijk

Foto Paul van der Poel

9. BRONVERMELDING

- 1 Jonkers, D.A. Broedvogels van de Naardermeent en Oud Valkeveen in 2014. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Uitgave VWG 234
- 2 Poel, P. van der, Broedvogels van de Naardermeent en Oud Valkeveen in 2018. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Uitgave VWG 277
- 3 Vergeer, J.W., Boele A., van Bruggen J. en van Turnhout, C. 2023. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- 4 <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12430>
- 5 <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12360>
- 6 <https://stats.sovon.nl/stats/soort/13110>
- 7 <https://stats.sovon.nl/stats/soort/12760>
- 8 www.rvo.nl/subsidies-regelingen/agrarisch-natuurbeheer-en-landschapsbeheer-snl
- 9 www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/de-index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n12-rijke-graslanden-en-akkers/n12-02/
- 10 www.rvo.nl/subsidies-regelingen/agrarisch-natuurbeheer-en-landschapsbeheer-snl